

Sygn. akt I NSW 2184/20

POSTANOWIENIE

Dnia 29 lipca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Wiak (przewodniczący)

SSN Leszek Bosek

SSN Tomasz Demendecki (sprawozdawca)

w sprawie z protestu wyborczego K.G.

przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej,

przy udziale Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej i Prokuratora Generalnego,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 29 lipca 2020 r.,

wydać opinię o bezzasadności zarzutu protestu.

UZASADNIENIE

Pani K.G. pismem z dnia 15 lipca 2020 r. (data stempla pocztowego) wniosła protest wyborczy przeciwko wyborowi A.D. na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

Wnosząca protest zarzuciła, że zbyt późne doręczenie zaświadczenia o prawie do głosowania na terenie Polski, doprowadziło w konsekwencji do pozbawienia Skarżącej możliwości skorzystania z gwarantowanego w Konstytucji RP czynnego prawa wyborczego, a ponadto miało wpływ na wynik wyborów na Prezydenta RP.

Wniosła o stwierdzenie nieważności wyboru Prezydenta RP.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Zgodnie z art. 129 ust. 2 Konstytucji RP wyborcy (a także pełnomocnikowi Komitetu Wyborczego), przysługuje prawo zgłoszenia do Sądu Najwyższego protestu przeciwko ważności wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

Zasady i tryb organizacji wyborów Prezydenta RP w związku z ogłoszonym stanem epidemii na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej reguluje ustawa z dnia 2 czerwca 2020 r. o szczególnych zasadach organizacji wyborów powszechnych na Prezydenta Rzeczypospolitej zarządzonych w 2020 r. z możliwością głosowania korespondencyjnego (Dz.U. 2020, poz. 979, dalej: u.wyb.2020). Zgodnie z art. 1 ust. 2 u.wyb.2020 w zakresie nieuregulowanym w ww. ustawie stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (t.j. Dz.U. 2019, poz. 684 ze zm., dalej: k.wyb.).

Zgodnie z art. 82 § 1 k.wyb. protest przeciwko wyborowi Prezydenta RP może być wniesiony z powodu: 1) dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów lub 2) naruszenia przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów.

Ponadto, stosownie do art. 321 § 3 k.wyb. wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera swoje zarzuty.

Zasady wnioskowania o wydanie zaświadczenia o prawie do głosowania uregulowane zostały w przepisach art. 32 § 3 w zw. z art. 35 § 3 k.wyb. Według Kodeksu wyborczego, wyborca zmieniający miejsce pobytu przed dniem wyborów otrzymuje na wniosek zgłoszony pisemnie, telefaksem lub w formie elektronicznej, przed sporządzeniem spisu wyborców – na podstawie rejestru wyborców, a po sporządzeniu spisu wyborców – na podstawie spisu wyborców, zaświadczenie o prawie do głosowania w miejscu pobytu w dniu wyborów (art. 32 § 1 k.wyb.). Zaświadczenie to wydaje urząd gminy (art. 32 § 2 k.wyb.), jednak przepis art. 32 § 1 k.wyb. stosuje się odpowiednio do wyborców przebywających za granicą i posiadających ważne polskie paszporty, z tym, że zaświadczenie wydaje konsul,

który sporządził spis wyborców (art. 35 § 3 k.wyb.). Wyborcy przebywający za granicą i posiadający ważne polskie paszporty wpisywani są do spisu wyborców sporządzanego przez właściwego terytorialnie konsula (art. 35 § 1 k.wyb.).

Szczegółowa regulacja sposobu wydawania zaświadczenia o prawie do głosowania została zawarta w rozporządzeniu Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 29 maja 2017 r. w sprawie spisu wyborców przebywających za granicą (Dz.U. 2017, poz. 1130 ze zm.; dalej: rozp.s.w.p.z.) wydanym na podstawie art. 35 § 4 k.wyb. Zgodnie z treścią § 11 ust. 5 i ust. 6 rozp.s.w.p.z., wyborca może odebrać zaświadczenie osobiście lub przez upoważnioną pisemnie osobę. Natomiast w szczególnie uzasadnionych przypadkach konsul może wysłać wyborcy zaświadczenie za zwrotnym pokwitowaniem odbioru.

W przedmiotowej sprawie nie budzi wątpliwości, że wnosząca protest była ujęta w spisie wyborców sporządzonym przez Konsula RP w R. Jak ponadto wynika ze stanowiska Konsula RP w R. wniosek o wydanie zaświadczenia o prawie do głosowania zgodnie z prośbą wnoszącej protest, potraktowano jako szczególnie uzasadniony i przesłano zaświadczenie za zwrotnym pokwitowaniem odbioru. W stanowisku Konsul RP wyjaśnił także, że zaświadczenie o prawie do głosowania zostało wysłane w dniu 30 czerwca 2020 r., a zatem niezwłocznie po ogłoszeniu drugiej tury wyborów.

Niedoręczenie zaświadczenia przez pocztę w terminie nie stanowi natomiast naruszenia przepisów Kodeksu wyborczego dotyczących głosowania. Żaden z przywołanych przepisów nie obliguje bowiem do doręczenia zaświadczenia, a termin jego wysłania pozwalał na przypuszczenie, że zaświadczenie zostanie wnoszącej protest doręczone przed dniem 12 lipca 2020 r. Równocześnie wnosząca protest nie wykazała, że niedopuszczenie jej do głosowania na Prezydenta RP miało wpływ na wynik głosowania, gdyż w treści protestu zabrakło argumentacji, iż nieoddanie przez nią głosu miało konkretny wpływ, choćby na wyniki głosowania w Obwodowej Komisji Wyborczej, w której pozbawiono ją prawa wybierania oraz, że wpływało na wyniki wyborów.

Powody, dla których może być wniesiony protest określa art. 82 § 1 k.wyb. Zarzuty podniesione przez wnoszącą protest nie wypełniają dyspozycji przepisu. Fakt, że zaświadczenie o prawie do głosowania nie dotarło na czas do wnoszącej

protest nie stanowi przestępstwa przeciw wyborom określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego ani naruszenia przepisów Kodeksu wyborczego dotyczących głosowania. Wskazać wreszcie należy, że podstawą protestu wyborczego nie mogą być zarzuty o charakterze abstrakcyjnym, odnoszące się do bliżej niesprecyzowanych czynów i innych zdarzeń w skali całego kraju oraz poza jego granicami, które nie mają żadnego związku z osobą wnoszącą ten protest. Przyjęty w Kodeksie wyborczym model protestu wyborczego polega na sprawowaniu przez Sąd Najwyższy indywidualno-konkretniej, a nie abstrakcyjnej kontroli ważności wyborów (postanowienie SN z 18 lipca 2019 r., I NSW 39/19, niepubl.).

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy na podstawie art. 323 § 2 k.wyb. wydał opinię o bezzasadności zarzutu protestu.